

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2069007	Bosveld/ Eeftink	GRI	
ONDERWERP			
Controleprotocol 2016			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

Het controleprotocol 2016 vast te stellen

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het controleprotocol heeft als doel om nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de accountantscontrole. Zoals de reikwijdte ervan, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2016 van de gemeente Hengelo. Ook benoemt de raad een aantal specifieke aandachtspunten voor de accountant.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,**DATUM**

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2069007	Bosveld/ Eeftink	GRI	--
ONDERWERP			
Controleprotocol 2016			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De gemeenteraad benoemt de accountant die belast is met de controle van de jaarrekening van de gemeente. Per 2016 liep het contract met de vorige accountant af. Samen met Almelo, Borne, Enschede, Losser, Oldenzaal, het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT) en de Regio Twente hebben wij in 2015 een aanbestedingsproces gevolgd. Dit proces had als uitkomst dat Deloitte als nieuwe accountant voor de jaren 2016 en 2017 kon worden benoemd, met een optionele verlenging voor 2018 en 2019.

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 16 december 2015, (besluit nr. 1106113) besloten Deloitte Accountants BV te benoemen om de accountantscontrole als bedoeld in art 213 Gemeentewet uit te voeren.

Deze controle behelst de jaarrekening 2016 en daarmee tevens het financieel beheer over het jaar 2016 zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo. De controle is gericht op rechtmatigheid en getrouwheid.

Binnen het kader van deze opdracht wordt jaarlijks de opdracht aan de accountant in een controleprotocol nader gepreciseerd. De raad wordt gevraagd de gepreciseerde opdracht te verstrekken door het controleprotocol dat nu voorligt vast te stellen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het controleprotocol heeft tot doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de accountantscontrole, de reikwijdte ervan, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2015 van de gemeente Hengelo.

De goedkeurings- en rapporteringstoleranties in het controleprotocol 2016 zijn gelijk aan de toleranties uit het controleprotocol van 2015. De in het controleprotocol opgenomen goedkeuringstoleranties zijn conform de wettelijke minimumvereisten. De gemeenteraad mag de goedkeuringstoleranties strenger (dat is: op lagere percentages) vaststellen dan deze minimumeisen. Niettemin wordt voorgesteld de wettelijke toleranties in acht te nemen. Gezien de accountantsverklaringen van de afgelopen jaren is hiervoor geen aanleiding en daarnaast levert dit meerwerk op voor de accountant. In het controleprotocol is een rapportagetolerantie van € 250.000 opgenomen. Met de rapportagetolerantie geeft de raad de omvang van de gevonden fouten en onzekerheden in de jaarrekening aan, waarover zij in ieder geval -middels het verslag van bevindingen - wenst te worden geïnformeerd.

Onderdeel van het protocol zijn de specifieke aandachtspunten. De werkgroep accountancy heeft hiervoor een aantal specifieke aandachtspunten geformuleerd die de raad kan vaststellen. Aan die aandachtspunten zal de accountant binnen de context van de controle op de jaarrekening 2016 specifiek aandacht schenken.

Het betreft de onderwerpen:

a Transities in het sociaal domein

Voldoen de beheersingsmaatregelen rondom de - in het kader van de transities- naar gemeenten gedecentraliseerde taken aan de daaraan te stellen eisen? Zijn er aanbevelingen ter (verdere) verbetering?

b Project Stads Kantoor/ Stadhuis

Verloopt dit project binnen de door raad vastgestelde kaders?

c Warmtenet

Afwikkeling van de verzelfstandiging van Warmtenet

Op basis van deze opdracht voert de accountant in het voorjaar 2017 de controle op de jaarrekening uit. Daarover brengt de accountant een 'Verslag van bevindingen' uit en zal hij een 'Controleverklaring van de accountant' verstrekken. Deze beide documenten kunt u dan betrekken bij uw oordeelsvorming over de jaarrekening 2016.

Naast het vaststellen van het Controleprotocol door de raad, wordt de start van de jaarlijkse accountantscontrole ieder jaar namens de raad door de griffier bevestigd door het ondertekenen van een 'Opdrachtbevestiging accountantscontrole', in dit geval voor het jaar 2016.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Bespreekpunten zijn met name de specifieke aandachtspunten die de werkgroep accountancy namens de raad heeft geformuleerd.

FINANCIËLE ASPECTEN

De opdrachtverlening past in financieel opzicht binnen de overeenkomst die met Deloitte Accountants BV is gesloten

BIJLAGE(N)

- Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2016 van de gemeente Hengelo;
- Relevante wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheid controle voor de gemeente Hengelo, naar de stand van 1 november 2016

Bijlage 1:

CONTROLEPROTOCOL

Voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2016 van de gemeente Hengelo

0 Inleiding

De Gemeentewet(Gw), art. 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art 197 Gw bedoelde jaarrekening (JR) en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 22 oktober 2014 de verordening ex art 213 Gw voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Hengelo vastgesteld.

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 16 december 2015 besloten Deloitte Accountants BV opdracht te verstrekken de accountantscontrole uit te voeren. Deze controle-opdracht betreft de jaarrekeningen 2016 en 2017, met een optionele verlenging voor 2018 en 2019

Met dit controleprotocol bevestigt en specificceert de gemeenteraad de opdracht aan de accountant voor de jaarrekening 2016. Dit controleprotocol omvat daartoe onder andere aanwijzingen over de goedkeurings- en rapportagetolerantie voor de controle op genoemde jaarrekening. Daarnaast worden in dit controleprotocol enige specifieke aandachtspunten voor de accountantscontrole 2016 aangegeven, als nadere specificatie van de opdracht door de raad aan de accountant.

Tot slot wordt aangegeven welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole zal zijn.

1 Algemene uitgangspunten voor de controle / wettelijk kader

Art 213 Gw schrijft voor dat de controle van de in artikel 197 Gw bedoelde jaarrekening wordt uitgevoerd door een accountant welke door de raad is benoemd. De controle is gericht op het verstrekken van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen

- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie, gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maakt;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gw (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten) alsmede de Richtlijnen voor de Accountantscontrole bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

2 Goedkeurings- en rapportagetolerantie, specifieke aandachtspunten

2.1 Goedkeuringstolerantie

Bij de jaarrekeningcontrole 2016 geldt de volgende goedkeuringstolerantie

	Strekking accountantsverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaar rekening	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

De percentages in de tabel worden genomen van de totale begrote programmalasten –inclusief toevoegingen aan reserves- ná laatste begrotingswijziging.

Toelichting op de goedkeuringstolerantie:

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. Worden de bedragen van deze fouten en onzekerheden overschreden, dan heeft dat gevolgen voor de strekking van de accountantsverklaring.

Een accountant dient de controle zodanig in te richten dat wordt gewaarborgd dat alle onrechtmatigheden en onjuistheden die het bedrag van de goedkeuringstolerantie overschrijden, worden gevonden en meegewogen in zijn oordeel.

Bovenstaande goedkeuringstoleranties zijn conform de wettelijke minimumvereisten. De gemeenteraad mag de goedkeuringstoleranties strenger (dat

is: op lagere percentages) vaststellen dan deze minimumeisen. Niettemin wordt voorgesteld de wettelijke toleranties in acht te nemen.

Naast deze kwantitatieve beoordeling vindt door de accountant ook een kwalitatieve weging van fouten en onzekerheden (professional judgement) plaats.

2.2 Rapportagetolerantie

Bij de jaarrekeningcontrole 2016 geldt een rapportagetolerantie van € 250.000.

Toelichting op de rapportagetolerantie:

Met de rapportagetolerantie geeft de raad de omvang van de gevonden fouten en onzekerheden in de jaarrekening aan, waarover zij in ieder geval -middels het verslag van bevindingen - wenst te worden geïnformeerd.

De rapportagetolerantie kan in een percentage van de goedkeuringstolerantie worden uitgedrukt of in een absoluut bedrag. Ook kan voor bepaalde kostensoorten of organisatiegeledingen een afwijkende rapportagetolerantie vastgesteld.

De voorgestelde rapportagetolerantie houdt in dat elke fout of onzekerheid van € 250.000 wordt gerapporteerd, die de accountant in het kader van de uitvoering van de accountantscontrole- met inachtneming van de hiervoor beschreven goedkeuringstolerantie- signaleert.

2.3 Specifieke aandachtspunten in de jaarrekeningcontrole 2016

De raad vraagt de accountant om, binnen de kaders van de jaarrekeningcontrole 2016, in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende onderwerpen en hierover te rapporteren:

a Transities in het sociaal domein

Voldoen de beheersingsmaatregelen rondom de - in het kader van de transities-naar gemeenten gedecentraliseerde taken aan de daaraan te stellen eisen? Zijn er aanbevelingen ter (verdere) verbetering?

b Project Stads Kantoor / Stadhuis

Verloopt dit project, zowel financieel als qua voortgang binnen de door raad vastgestelde kaders?

c Warmtenet

Verloopt de afwikkeling van de verzelfstandiging van Warmtenet binnen de kaders die daaraan door de raad zijn meegegeven. Zijn de aan de verzelfstandiging van Warmtenet verbonden risico's voldoende in beeld en hoe worden deze beheerst?

3 Normenkader, reikwijdte accountantscontrole

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor het controlejaar is limitatief gericht op de naleving van

- wettelijke kaders, zoals die in de kolom “wetgeving” van de “Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole gemeente Hengelo ” is opgenomen (bijlage 1 van dit protocol); dit uitsluitend voor zover het directe financiële beheers handelingen betreft

- de beleidsbegroting van het controlejaar inclusief door de raad bekrachtigde wijzigingen

- de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet

- de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet;

- de verordening periodiek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex art 213a Gemeentewet;

de overige kaders zoals opgenomen in de kolom “Interne regelgeving” in bijlage 1 bij dit protocol, voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover het gaat om bepalingen die zien op recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen.

4 Rapportering door de accountant

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van deze controle wordt verslag uitgebracht aan het college. In de werkgroep accountancy wordt dit verslag mondeling toegelicht.

Na afloop van het verslagjaar vindt in overleg met de werkgroep accountancy en college de controle van de jaarrekening plaats.

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het College van Burgemeester en Wethouders.

De planning van de controlezittingen en de termijnen waarop verslag wordt uitgebracht over de bevindingen, zijn in overeenstemming met de overeenkomst tussen Ernst & Young en de gemeente Hengelo.

In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer. Hierbij staat de vraag centraal of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer waarborgen, alsmede een rechtmatige verantwoording daarover.

In een verslag van bevindingen worden gesignaleerde onrechtmatigheden toegelicht en gespecificeerd.

Fouten of onzekerheden die de rapportagetolerantie als bedoeld in hoofdstuk 2 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

In de accountantsverklaring wordt op gestandaardiseerde en wettelijk voorgeschreven wijze de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze accountantsverklaring is gericht aan de gemeenteraad, zodat deze de door het College van Burgemeester en Wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

Over nadere invulling, vormgeving en frequentie van de rapportages en de wijze waarop door de raad en andere belanghebbenden met de accountant wordt gecommuniceerd, kunnen nadere afspraken worden gemaakt.

5. Opdrachtbevestiging accountant

In dit controleprotocol is de opdracht aan de extern accountant Deloitte Accountants BV beschreven en bevestigd.

Deloitte Accountants BV zal de raad, oa ten behoeve van zijn eigen klantdossier en ter voldoening aan beroepsregels, daarnaast nog om een formele opdrachtbevestiging verzoeken.

Deze formele bevestiging vraagt inhoudelijk geen andere of aanvullende besluitvorming ten opzichte van hetgeen in dit controleprotocol is geregeld.

Voorgesteld wordt, de griffie te belasten met de afdoening van genoemde opdrachtbevestiging.

Bijlage 2 bevat de relevante regelgeving voor de gemeente Hengelo.

Deze regelgeving is ingedeeld naar externe regelgeving (wetgeving) en interne regelgeving.

Thema	wetgeving	interne regelgeving
Milieu		
Afvalstoffenbeheer Rioolbeheer en reiniging Milieubeheer	Wet belastingen op milieugrondslag Wet Milieubeheer Wet bodembescherming	Nota DiFTar Verordening rioolrecht Verordening afvalstoffenheffing Verordening bodemsanering bedrijfsterreinen Verordening Reinigingsheffing Bodemsaneringsprogramma 2010-2014 Besluit bodemkwaliteit Gemeentelijk Rioleringsplan
Onderwijs en Cultuur		
Basis- en speciaal onderwijs Voortgezet onderwijs Cultuur Vreemdelingenzaken , integratie	Wet primair onderwijs Wet op de basiseducatie GOA OALT Wet educatie- en beroepsonderwijs Wet Inburgering	verordening leerlingenvervoer Algemene subsidieverordening Verordening Wet Inburgering
Openbare ruimte, ontwikkeling		
Wegenbeheer Havenbeheer Grondexploitatie	Wegenverkeerswet Wegenwet Besluit administratieve bepalingen Wet personenvervoer Omgevingswet Binnenschepenwet Besluit administratieve bepalingen Wet ruimtelijke ordening Besluit op de ruimtelijke ordening GREX wet	Verordening parkeerbelasting Verordening havengelden Exploitatieverordening Legesverordening Nota grondbeleid Beheerregels grondbeleid Parameters en herzieningen grondbeleid (1047300, Nota accommodatiebeleid Monumentenverordening Convenant Hart v Zuid Masterplan Hart van Zuid (263570) Uitvoeringsbesluit Nota Ruimte
Welzijn, Volksgezondheid		
Algemeen welzijn en sport Gehandicaptenzorg Kinderopvang Maatschappelijk ondersteuning	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten BBZ Wet basisvoorziening kinderopvang Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Verordening Tarieven Sportaccommodaties Subsidieprogramma sport en bewegen 2010-2014 Verordening MO Nota vrijwilligersbeleid en mantelzorg Nota gehandicaptenbeleid Nota Gezondheidsbeleid Verordeningen Participatiewet en wet Maatregelen WWB (1041750) Nota sociale activering
Werk en inkomen		
Sociale inkomensvoorzieningen Werkgelegenheid Schuldhelpverlening	Wet Werk en Bijstand IOAW en IOAZ Wet Sociale Werkvoorziening Wet Participatiebudget Wet maatschappelijke zorg WaJong Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars Wet op het kredietbeheer	Verordening toeslagen WWB Verordening WSW Nota startersbeleid Nota armoedebelaid Reïntegratieverordening Verordening startersleningen (ROZ) Nota SterkWerk (arbeidsmarkt begeleiding) Toeslagenverordening
Wonen		
Wonen	Leegstandswet Woningwet Huurprijzenwet woonruimte Huisvestingswet Huurwet Huursubsidiewet Besluit woninggebonden subsidies Wet alg. bepalingen omgevingsrecht Wet Ruimtelijke Ordening (WRO)	Notitie planning en programmering Nota woonruimteverdeling Nota Wonen boven winkels Convenant met corporatie Legesverordening

Overig, Bestuur en Middelen, Verslaglegging ,		
Burgerlijke stand en afgifte documenten	Gemeentewet Burgerlijke wetboek Wet GBA Wet rechten burgerlijke stand	Delegatiebesluit Legesverordeningen
Brandweer en rampenbestrijding Brandbeveiligingsvergunningen	IBBR	Verordening Brandweerrechten
Algemeen middelenbeheer	Besluit Begroting en Verantwoording Wet gemeenschappelijke regelingen compensatiefonds ESF, EFRO	Verordening Financieel beleid en beheer Controleverordening Fraudeverordening
Treasurybeheer	Wet fin. decentrale overheden (FIDO)	(260277) Nota reserves en voorzieningen Nota incassobeleid
Arbeidsvoorwaarden, personeelsbeleid	Wet HOF Reg.uitzettingen en derivaten Ambtenarenwet Fiscale wetgeving Sociale verzekeringswetten CAR/UWO CAO Wet Normering Topinkomens (WNT)	Treasury besluit 2014 HAR
Inkopen en contractbeheer	inkopen) staatsteun, en medededinging ; Wet Markt en Overheid (WMO)	
OZB	BAO	OZBverordening
Parkeerbeheer	Wet waardering Onroerende Zaken	Verordening parkeertarieven
Toeristenbelasting		Verordening toeristenbelasting
Grafrechten	Wet op de lijkbezorging	Verrdening begraafrechten
Hondenbelasting		Verordening hondenbelasting
Baatbelasting		Baatbelastingverordeningen
Marktgelden Reclame en precariorechten SISA	AMvB SISA	Verordening marktgeld Verordening precariobelasting Investeren et gemeenten (IMG)